

КРИЗА ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація: розглянуто кризові явища інноваційного процесу, досліджено взаємозв'язок кризи із інноваційним розвитком промислових підприємств України.

Ключові слова: кризові явища; підприємство; інноваційний розвиток; інноваційні процеси.

Криза несе не лише негативні наслідки, а при вмілому управлінні спричиняє ліквідацію застарілих та не ефективних систем, замінюючи їх більш ефективними, сучасними та адаптованими до економіки розвинутих країн.

Виклад основного матеріалу. Пошук нових інноваційних ідей, та вміле впровадження їх в управління розвитком може принести не тільки прибуток підприємству, а й підняти економіку нашої держави незважаючи на тяжкий період для економіки країни, на яку має негативний вплив як і пандемія Covid-19, так і військовий стан на території України.

Розвиток кризових явищ – стресова ситуація, новий виклик суспільству, унаслідок якого відбувається його консолідація та з'являються нові креативні підходи до вирішення проблем самоорганізації, кооперації, у тому числі через організацію інноваційних форм підприємницької діяльності [1].

Надходження в Україну фінансування інновацій зменшилося в зв'язку із війною на сході, що стало перешкодою для залучення іноземних інвестицій в зв'язку із ризиком для інвесторів, що в свою чергу призводить до зниження економічної активності та збільшення боргового навантаження країни. Останнім часом ми спостерігаємо збільшення кількості українських стартапів. Проблеми з банківським кредитуванням стимулюють українських інноваторів використовувати альтернативні джерела акумуляції коштів.

Розглядаються кризи в контексті певних періодів підйому або падіння економіки - циклів, адже великі системи, будь то біологічна економічна чи політична, мають велику кількість агентів, які за певний час досягають критичної точки.

Одним з можливих шляхів виходу України з кризи, на наше переконання, є інноваційний технологічний розвиток на основі врахування досвіду найбільш успішних в даній галузі країн. Поряд з позитивними факторами спостерігається і негативний вплив цих факторів. Часто відбувається вкладення додаткових інвестицій у вдосконалення існуючих технологій, що відволікає кошти від нових технологій, що містять більший потенціал у своєму використанні. Тому, незважаючи на значні труднощі у формуванні ефективної національної економіки України на основі інноваційного розвитку, ми вважаємо, країна має певні можливості для свого технологічного розвитку [2]

Війна, що викликає кризові явища в економіці, а саме, спричиняє значні руйнування, завдає шкоди майну та інфраструктурі, змушує підприємства змінюватися, шукати та використовувати нові шляхи та можливості для існування та розвитку. Забезпечити безпеку у даному положенні надзвичайно складно, але кризові явища можна мінімізувати. Для мінімізації впливу ризиків, необхідно виділити основні фактори, що їх спричиняють, розглядаючи та модулюючи різні варіанти ситуації.

Саме в продовженні, попри всі кризові умови, спричинені воєнним станом, впровадження інновацій дозволяє підприємствам залишатися на плаву. Це також стане хорошим поштовхом в розвитку для таких підприємств в пост-воєнний період.

Висновок. Управління інноваційним розвитком в умовах кризи є складним, але можливим завданням, якщо дотримуватись певних стратегій та підходів. Умови війни призводять до зменшення кадрів на підприємстві, тому, щоб зберегти вміння та знання, треба забезпечити збереження кадрів. В даному стані різко може змінюватись попит на певні товари та послуги, має бути розуміння, що може бути вигідним для ринку, які продукти будуть популярними серед споживача, які бізнес-моделі (ідеї) можуть працювати найефективніше, тому важливо розглядати підхід по постійному розумінню, моніторингу та аналізу ринку. щоб розширити свої можливості та створити нові продукти та послуги

Інноваційні підприємства повинні бути готові до зміни ринку та потреб клієнтів, тому інвестиції в дослідження та розробки залишається актуальним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вагнер Т., Створення інноваторів : як виховати молодь, яка змінить світ, 2015. С.- 222;
2. Наукова та інноваційна діяльність України: статистичний збірник. URL: <https://ukrstat.gov.ua/>.

Болотнов Денис Григорович - аспірант групи 73-22а Вінницького національного технічного університету. e-mail: 00-22-002.stud@vntu.vn.ua

Bolotnov Denis - graduate student of group 73-22a Vinnytsia National Technical University. e-mail: 00-22-002.stud@vntu.vn.ua